

Avoim oppiminen

Tampereen yliopiston kirjasto

Hyvät käytänteet

1. Linjauksia

2. Missä julkaista

3. Kuvailutiedot

4. Oppimateriaalien
laadun arviointi

5. Saavutettavuus

6. Meritoituminen

Tampereen yliopiston kirjaston opas:

<https://libguides.tuni.fi/avoimet-oppimateriaalit/ohjeita>

1. Linjauksia

1) UNESCO:n suositus avoimista oppimateriaaleista (2019) on kansainvälisesti tärkeimpiä avoimia oppimateriaaleja käsitteleviä linjauksia.

2) Avoimen tieteen sihteeristössä (TSV) tuetaan tutkimusyhteisöä laatimaan yhteisiä linjauksia ja suosituksia tukemaan tieteen ja tutkimuksen avointa saatavuutta.

- [Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistus 2020-2025](#)

- Tutkimusyhteisön kansalliset linjaukset linjaavat yksityiskohtaisesti Avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksessa määriteltyjen päämäärien saavuttamiseen tarvittavat strategiset periaatteet, tavoitteet ja toimintasuunnitelmat.

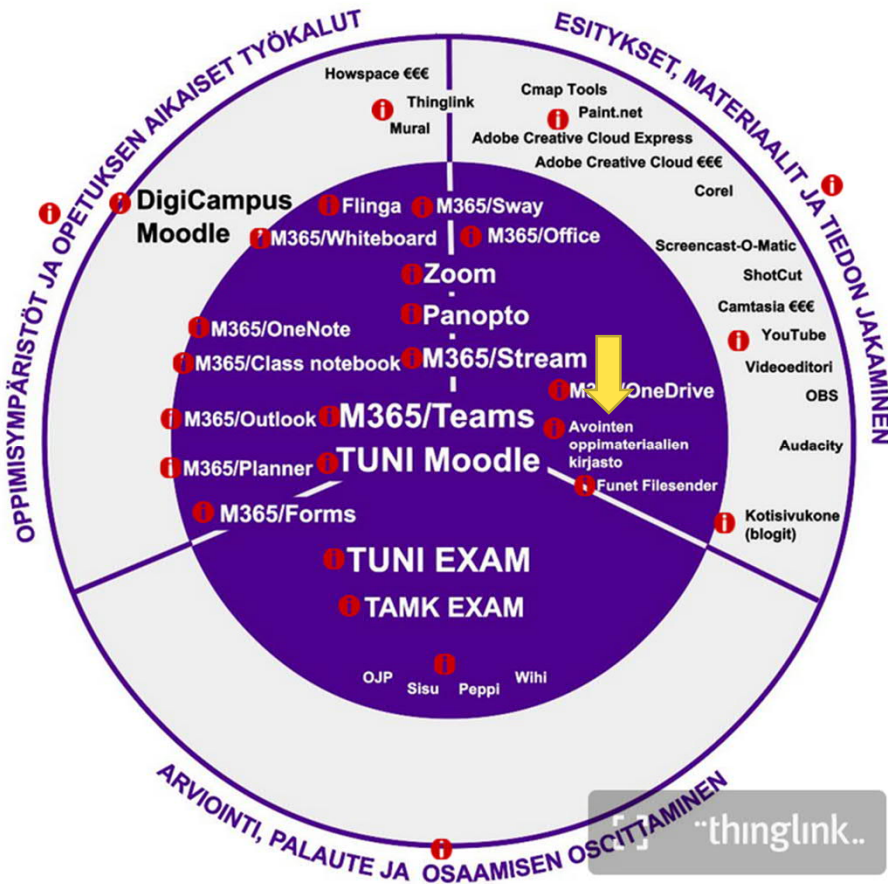
- Avoimen tieteen kansalliset [linjaukset](#)

3) Kansallinen osalinjaus oppimateriaalien avoimesta saatavuudesta:

- [Linjaus](#) koostuu yhteisistä periaatteista ja (a) oppimateriaalien avoimen saatavuuden sekä (b) avoimien oppimis- ja opetuskäytäntöjen osalinjauksista, joissa määritellään tavoitteita ja toimenpiteitä.

4) Avoimen tieteen ja tutkimuksen kansallisen koordinaation (AVOTT) **Toimintakulttuurin avoimuuden** asiantuntijaryhmä on laatinut yhteistyössä AVOTT-ohjausryhmän ja koko tutkimusyhteisön kanssa [linjauksen toimintakulttuurin avoimuuden edistämiseksi](#). Linjauksessa huomioidaan myös oppimisen avoimuus.

2. Missä julkaista avoimia opetusmateriaaleja?

Sipulimalli havainnollistaa työkaluvaihtoehtoja ja niiden roolia Tampereen korkeakouluyhteisössä

Opetusta ja oppimista tukevia digityökaluja mm. Avointen oppimateriaalien kirjasto

3. Mitä tulee ottaa huomioon opetusmateriaalien kuvailutiedoissa?

- Oppimateriaalien tekijöitä suositellaan tallentamaan aineistot ja kuvailutiedot [Avointen oppimateriaalien kirjastoon](#). Sinne on mahdollista tallentaa myös pelkät metatiedot sekä linkit alkuperäisiin materiaaleihin.
- Avoimessa julkaisemisessa on yleisesti käytössä Creative Commons -lisenssit. Oppimateriaaleihin suositellaan useimmiten CC-BY ja CC-BY-SA-lisenssejä. Lisenssi kannattaa merkitä aineistoon ja metadataan.
 - Tampereen yliopiston kirjaston oppaassa [Creative Commons -lisenssit](#)
 - Kansallinen osalinjaus I (2021-2025) [Suositus oppimateriaalien avoimessa julkaisussa huomioitavista tekijänoikeudellisista asioista](#)
- Oppimateriaalin kuvailutietoihin on tärkeä lisätä Tampereen korkeakouluyhteisö affilitaatio tietoihin (eli organisaatiotieto, jossa materiaali on tehty).
- Merkitse oppimateriaalien kuvailutietoihin tiedot materiaalien [saavutettavuudesta](#).

4. Kuinka voin arvoida opetusmateriaalien laatua?

- Kansallinen [Avointen oppimateriaalien laatukriteeristö](#) on tarkistuslistan muodossa oleva laatukriteeristö ja se on tarkoitettu avuksi avoimen oppimateriaalin tekijöille, käyttäjille sekä näiden taustaorganisaatioille.
- Opettaja voi toimia vertaisarvioijana: [Avoimet oppimateriaalit kirjastoon \(aoe.fi\)](#)
 - voit kirjautua sisään ja arvioida muiden oppimateriaaleja. [Lisätietoa](#)

Kuva: Essi Kannelkoski

5. Pitääkö opetusmateriaalien olla saavutettavia kun ne julkaisee avoimesti?

- [Saavutettavuus](#) on ihmisten erilaisuuden ja moninaisuuden huomiointia verkkopalvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa. Saavutettava palvelu on sellainen, jota kaikkien on mahdollista käyttää yhdenvertaisesti. Saavutettavuus parantaa esteettömyyttä digitaalisissa ympäristöissä.
- Kansallinen [Opas avointen oppimateriaalien saavutettavuudesta](#)

Kuvan lähde: Pixapay

6. Meritoituminen

- Oppimisen avoimuuden edistäminen vaatii opettajalta aikaa ja osaamista. Meriittejä arvioitaessa tulee huomioida julkaistujen avoimien oppimateriaalien määrän lisäksi kiinnittää huomiota avoimien oppimateriaalien materiaalien laatuun, vaikuttavuuteen, avoimuuden asteeseen, yhteistyöhön, sekä meriitin vaatimaan työmäärään ja osaamiseen.
- Laadukkaiden avoimien oppimateriaalien tarkastelussa voi apuna käyttää kansallista [Avointen oppimateriaalien laatukriteeristöä](#). Opettaja voi kehittää ja edistää omaa osaamistaan esimerkiksi tarkastelemalla [opettajien osaamistasoja](#).
- Oppimisen ja oppimateriaalien avoimuuden meriitit voidaan jakaa
 - avoimiin oppimateriaaleihin,
 - avointa oppimista koskeviin tutkimustuotoksiin,
 - täysin avoimiin kursseihin ja luentoihin sekä
 - avoimeen oppimiseen liittyvään toimintaan.
- Oppimisen ja oppimateriaalien avoimuuteen liittyvät meriitit voi kirjata mm.
 - CV:hen (esim. [TENK ansioluettelomalli](#)),
 - opetusportfolioon,
 - organisaation tutkimustietojärjestelmään ([TUNICRIS](#)),
 - tutkijaprofiileihin (esim. [ORCID-tutkijatunniste](#)).
- [Kansallinen suositus meritoitumiselle oppimisen ja oppimateriaalien avoimuudesta.](#)

Miksi?

Kurssimateriaalien saatavuus

Oppimateriaalinen monikäyttöisyys,
jatkokehittäminen, jakaminen

Oman osaaminen kehittäminen

Vastavuoroisuuden periaate,
yhteistyömahdollisuudet,
verkostoituminen, työn tehostaminen

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus

Mistä?

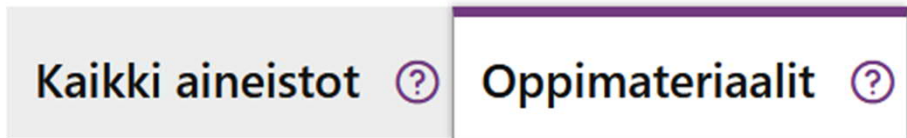
- Avointen oppimateriaalien arkistoja ja kirjastoja
- Avoimia kirjoja ja lehtiä
- Yliopistojen arkistot
- Kuvia ja videoita
- Avoimia verkkokursseja
- Avoimet tutkimusaineistot

<https://libguides.tuni.fi/avoimet-oppimateriaalit/etsi>

Mistä? Finna.fi

- Voit hakea aoe.fi:hin tallennettuja oppimateriaaleja Finnasta
- Finna sisältää museoiden, kirjastojen ja arkistojen aineistot

Finna on oppimisen palvelu:

- Etsi samalla muuta Finnasta löytyvää: avoimia artikkeleita ja kirjoja, valokuvia, karttoja, tietoja kirjoista, opinnäytteitä
- Hakua voi rajata monin eri tavoin
- Finna Luokkahuone: aineistopaketteja, nostoja oppimateriaaleista jne.

Finna Luokkahuone – oppimisen aarreaitta

Etusivu

Aineistopaketit

Oppimateriaalit

Lukupaketit

Poimintoja oppimateriaaleista

Osaamisen kehittäminen

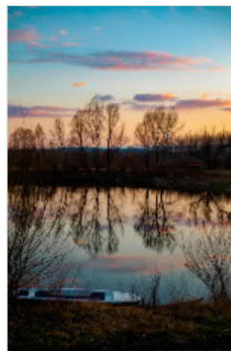
Varhaiskasvatus

Perusopetus

Lukio

Ammatillinen

Korkeakoulu

Milloin tulee partitiivi?
Suomen kielen sijavaihtelut eri lauseenjäsenillä ja lausetyypeissä

Tiedonhaun pakopeli.
Kadonneen opinnäytetyöntekijän arvoitus. Opas pelin kokoamiseen ja käyttöön.

Johdatus psykologiseen tutkimukseen

Vihreä infrastruktuuri ja ekosysteempipalvelut

Koulutusmateriaalin tekijät:
Kati Syvälahti, Johanna Löhönen ja Paula Nissilä
Tampereen yliopiston kirjasto

Tämä diasarja on lisensoitu Creative Commons -lisenssillä CC BY-SA 4.0

CC-lisenssien suomenkielinen verkkosivusto
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.fi>